

Predikan

12 e trefaldighet 2012, årg. 1

Psalmer: 42, 10, 40, 96, 714.

Pär-Magnus Möller

Vi möter Jesus då han vandrar på hedniskt område. Han gjorde så, då och då – för att visa att hans verk, även om han främst var sänd till Israels folk, skulle få återverkningar för alla folk, varhelst de befann sig – utvalda som hedningar.

Ryktet om honom hade också spridit sig och nu kom folket till honom med en döv-stum man. De bad att Jesus skulle lägga sina händer på honom. De hade troligtvis hört vad Jesus gjort på andra platser han besökt – och nu ville folket på denna plats också se vad som skulle hända – var Jesus verkligen så spektakulär som man sade om honom?

Jesus visste att de nog väntade ett cirkusnummer som de kunde applådera och tala om på kvällen. Visst kunde Jesus avstå från att utföra undret – men antagligen såg Jesus på den döve och stumme mannen och kunde inte låta Guds upprättande verk gå förbi honom – Jesu kärlek till mannen hindrade honom från att gå förbi. Det har vi sett så många gånger – både i bibeltexterna och i våra liv – Jesus förmår inte gå förbi en lidande människa.

Jesus tar mannen avsides från folket och tillsammans med mannens hjälpare och några lärjungar samlas de en bit bort. Man har ibland frågat sig varför Jesus, som bara brukade lägga händerna på dem han botade, nu gjorde så underliga åthävor då han stack fingrarna i mannens öron och rörde vid hans tunga. Jag tror att det är väldigt enkelt. Mannen hörde ju inte vad Jesus sade – så Jesus använde det enda språk mannen kunde, han rörde vid honom så att mannen kunde förstå vad som hände. Så gör ju Jesus fortfarande idag. Det är inte alltid han befriar oss genom att använda Kanaans tungomål – lika ofta använder han en medmänniska, en bild, en rörelse, ett stycke musik för att bryta igenom och låta oss förstå.

Jesus såg upp mot himlen för att mannen skulle begripa varifrån undret kom – och säger: Effata – öppna dig!

Vad är det som händer – vad är det som skall öppna sig? Man skulle kunna tänka sig att Jesus talar till mannen och begär av honom att han skall öppna upp sina inre rum för Jesus så att Jesus kan göra vad han vill göra där inne; bota och göra friskt. Som om mannen måste bidra med sin del i händelseförloppet. Vi tänker ofta så om Jesu vek att han gör sin del, och för att ta emot det han ger måste vi göra vår del. Jesus skänker frälsningen, men vi måste be om den, eller läsa bibeln eller gå si eller så måna gånger till nattvarden – eller göra si eller så

många fromma gärningar. Men det är något som inte stämmer med det sättet att tänka varken i denna text eller i våra liv.

Hur skall jag kunna öppna mig för Jesus? Jag har ofta funderat på vad vi egentligen menar när vi säger att vi skall öppna upp för honom. Visst kan jag transportera min kropp till kyrkan eller tvinga den att be eller läsa bibeln – men hur kan jag öppna för Jesus egentligen? Nog kan jag sluta att sträva emot och försöka låta bli att sparka ut honom ur mitt liv - men jag menar nog att när den där händelsen sker som gör att vi börjar tro är det alltid ett djupt mysterium som sker och som vi inte kan påverka så mycket. Tron är en gåva som plötsligt bara finns där, mina handlingar förutan. Det är som förälskelse. Visst kan man vara närvarande vid ställen där man träffar andra människor, man kan göra sig redo att bli förälskad – men själva förälskelsens sker mig förutan – den är någonting bortom mig som jag liksom mer faller ner i än tar tag i. Så är det med tron också...

Dessutom förstår vi av texten att mannen inte kan höra när Jesus säger Effata, han kan inte höra förrän efteråt – alltså talar Jesus till någon annan:

När Jesus säger Effata till mannen tror jag han talar till alla de makter som binder mannen. Jesus befäller och det sker: När Gud befriade världen från det eviga mörkret sade han: Ljus bli till – och ljuset fannade världen. När Jesus befriade sin vän Lasaros från döden sade Jesus ”Ta bort stenen” och vännerna rullade undan stenen så att Lasaros kunde komma ut. När Röda havet hindrade folket från befrielse lyfte Mose staven över havet och det klövs itu så att folket kunde gå befriade därifrån. När Gud befäller lyder alltså alla makter.

Det som den stumme mannen fick erfara var att Jesus befallde över andemakter och naturkrafter och människor som band honom vid dövhet och stumhet – och där Jesu makt får verka, där sker under, upprättelse och befrielse.

Det är precis som när vi om en stund får ta emot nattvardsgåvorna. Vi måste vara på plats för att få ta emot dem, vi behöver öppna vår mun – men det som sker därefter är något som är bortom allt vad vi kan begripa eller famna med vår hjärna. Guds rike träder på nytt och på nytt in i våra liv och i våra hjärtan och låter försoningens mysterium förenas konkret med våra biologiska kroppar. Jesus rör vid oss och befriar oss från synd, skuld, gudsbortvändhet, självfördömelse, bundenhet och vad det nu är som hindrar oss från att ta emot det liv Gud vill ge oss. Effata – öppna dig, säger han befallande till alla makter som håller honom ute – också träder han in i oss på nytt och på nytt.

Jesus förbjöd mannen och dem som hjälpte honom att berätta vad Jesus hade gjort. Men det var som förgjort. Ju mer han förbjöd dem att berätta, desto

ivrigare spred de ut det... Varför ville Jesus inte att de skulle berätta om vad som hänt? Jo, tiden var ännu inte inne. Människor skulle ännu inte förstå – de skulle ta det som ett spektakulärt nummer, en trollkonst de byggde sin uppfattning om Jesus på. Jesus var inte ute efter en happening som så lätt kunde misstas som ett trick – men samtidigt kunde han inte gå förbi en människa i nöd.

För att i djupet förstå vad som hände behöver man se Jesu verk i ljuset av hans försoningsdöd och uppståndelse. Det mannen fick vara med om var inte en enskild händelse utan en del av det himmelrike som höll på att bryt in i världen. Det som fullbordades på korset och som från påskdagsmorgonens gryning först förkunnades av några kvinnor som besökte Jesu grav och fann att han inte längre var där.

Vi som Jesu lärjungar är alltså helt fria att berätta om vad Jesus gjort med oss – historien fortsätter med oss. Jesus är fortfarande bland oss och helar och upprättar och befriar, hedningar som utvalda. Låt oss be att samma frimodighet och glädje som mannen upplevde också skall fylla oss – vi som är befriade från andlig blindhet, dövhet, stumhet.

Jesus, låt vår tunga ständigt prisa dig och förkunna om dina väldiga gärningar för dem som ännu inte erfarit dem. Amen.